

30.3.2021

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Maankäytön yleissuunnittelu

Östersundomin vesihuolto

Aika	pe 5.2.2021	klo 12.30 – 14.30
Paikka	Teams	
Osallistujat		
	Tommi Fred	HSY / Johto
	Jyrki Kaija	HSY / Investoinnit
	Jukka Saarijärvi	HSY / Investoinnit
	Sini Lehtonen	HSY / Investoinnit
	Anna Arosilta-Gurvits	HSY / Talous ja hallinto
	Matti Huttunen	Sipoon Vesi
	Ilari Myllyvirta	Sipoon kunta
	Rikhard Manninen	Helsingin kaupunki/KYMP/MAKA
	Pasi Rajala	Helsingin kaupunki/KYMP/MAKA
	Reetta Kuronen	Helsingin kaupunki/KYMP/MAKA
	Jouni Kilpinen	Helsingin kaupunki/KYMP/MAKA
	Hanna Perälä	Helsingin kaupungin/KYMP/HATU
Poissa		
	Maria Relander	HSY / Talous ja hallinto

1 Kokouksen avaus, järjestäytyminen ja esittäytyminen

Rikhard Manninen toivotti osallistujat tervetulleiksi. Sovittiin, että Rikhard Manninen toimii kokouksen puheenjohtajana ja Reetta Kuronen sihteerinä. Kokouksen tarkoituksena on saada käynnistettyä Östersundomin vesihuoltovastuiden siirto Sipoon Vedeltä HSY:lle.

2 Vesihuollon nykytilanne Östersundomissa

Reetta Kuronen esitteli vesihuollon nykytilanteen ja Helsingin esityksen toiminta-alueuutuksesta (esitys liitteenä 1, laajennettu etukäteen toimitetusta esityksestä). Karhusaaressa on jo tällä hetkellä alentunut vesihuollon palvelutaso riittämättömän vesihuoltojärjestelmien kapasiteetin vuoksi. Uusien talojen rakentamistahti tulee kasvamaan alueella lähivuosina yleiskaavan laatimiseksi alueelle asetetun rakennuskiellon päättyessä ja lisäksi uudet lainvoiman saaneet täydennysrakennusasemakaavat mahdollistavat uusia rakennuspaikkoja eteläiseen Karhusaareen.

KHO:lta odotetaan helmikuussa 2021 ratkaisua Östersundomin yhteisen yleiskaavan kohtalosta, mutta sitä ei ole saatu vielä kokouspäivään mennessä. Alueellinen rakennuskielto päättyy Östersundomissa joka tapauksessa KHO:n päätöksen tullessa.

Sipoon Veden nykyiset verkostot esitetään siirrettäväksi HSY:lle kahdessa vaiheessa niin, että vaiheiden raja on Karhusaaren ja Landbon välissä. Ensimmäisessä vaiheessa välittömästi tarvitaan paikallista kapasiteettia lisääviä investointeja Karhusaaressa sekä veden syöttö alueelle HSY:n verkostosta. Toisessa vaiheessa on tarpeen investoida alueellisiin runkolinjoihin. Toiminta-alueuutoksen ensimmäinen vaihe esitetään toteutettavaksi vuonna 2022 ja toinen vaihe viimeistään 2025...2030.

30.3.2021

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Maankäytön yleissuunnittelu

Toiminta-aluemuutos edellyttää Sipoon Veden ja HSY:n välisen sopimuksen verkosto-omaisuuden siirrosta, Helsingin kaupungin päätöksen HSY:n vesihuollon toiminta-alueen laajentamisesta ja Sipoon kunnan päätöksen vesihuollon toiminta-alueiden supistamisesta.

Suurten runkolinjojen rakentamis- ja selvitystarpeita on tiedossa HSY:n verkostosta niin Östersundomiin, Etelä-Sipooseen kuin Porvooseenkin. Lisäksi pitkän tähtäimen suunnitelmissa on Östersundomin alueella varaus itäiselle jätevedenpuhdistamolle. Näistä nousee tarve HSY:n ja itäisen Uudenmaan yhteiselle alueelliselle vesihuollon suunnittelulle.

3 Vesihuollon vastuun siirto ja toiminta-alueen muutos

Keskusteltiin muutosesityksestä.

Hanna Perälä totesi, että juridisesti on tulkittava Sipoon kunnan vesihuollon toiminta-aluepäätöksen rauenneen, kun alueliitos on tehty. Käytännössä on toimittu noudattaen toiminta-aluepäätöstä.

Ilari Myllyvirta esitti, että ensin on sovittava Sipoon Veden ja HSY:n välisestä liiketoimintakaupasta ja sen jälkeen tulevat toiminta-aluepäätökset. Todettiin, että Helsingin toiminta-aluepäätöksen voi tehdä niin, että toiminta-aluemuutoksen kirjataan tulevan voimaan Östersundomin osalta, kun Sipoon Veden ja HSY:n välinen sopimus on solmittu, jolloin ajallinen järjestys on vapaa.

Myllyvirta kertoi, että Sipoossa on vesihuollon toiminta-alueääritys parhaillaan työn alla ja myös Östersundomin alue on mukana työssä. Sipoon valmistelussa voidaan huomioida Östersundomin verkostojen siirto kuten yhdessä HSY:n ja Helsingin kaupungin kanssa sovitaan.

Tommi Fred totesi, että ensimmäiseen vaiheeseen esitettyjen teknisten ratkaisujen tarkoituksenmukaisuus on vielä varmistettava ja mietittävä kustannusten kannalta, jotta ei tehdä lyhytaikaisia pian turhiksi käyviä investointeja. Myllyvirta totesi, että Sipoo pitää esitettyjä teknisiä ratkaisuja järkevinä ja huolellisesti mietittyinä. Kuronen totesi, että teknisiä vaihtoehtoja on selvitetty melko tarkoin edellisten vuosien aikana ja kaikki kolme osapuolta ovat olleet mukana suunnittelussa. Karhusaaren paikallisverkosto tarvitsee sisäistä vahvistamista joka tapauksessa (moni esitetyistä 1. vaiheen toimenpiteistä). Sovittiin, että vaihtoehdot pohditaan vielä tarkkaan yhdessä läpi ennen investointiratkaisun valintaa, koska mm. osa lähtötiedoista ja aikataulusuunnitelmat vaativat tarkistamista.

Pasi Rajala kertoi, että Helsinki on tehnyt varautumisskenaarioita KHO:n eri ratkaisujen varalle, mutta ei ole vielä tehnyt päätöksiä etenemistavasta, jos yleiskaava kaatuu. Joka tapauksessa laaja aluerakentaminen on pitkän ajan päässä, koska se edellyttää mm. mittavia liikenneinvestointeja. "Väliaikainen tilanne" tulee siten joka tapauksessa olemaan pitkä ja "väliaikaisinvestoinnit" ovat siten tarpeellisia ja käytössä pitkään.

Sipoo kannatti esitettyä toiminta-aluemuutosratkaisua ja toivoi, että prosessi voidaan käynnistää mahdollisimman pian. Sovittiin, että Sipoon Vesi ja HSY käynnistävät neuvottelut heidän välisensä sopimuksen laatimiseksi verkostojen siirtämiseksi Sipoolta HSY:lle (ns. liiketoimintakauppa). Periaatteista voidaan alkaa neuvotella heti ja laajuus

30.3.2021

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Maankäytön yleissuunnittelu

selviää, kun kun alueen järjestelmien tarkat tiedot ovat selvillä sekä niiden käytettävyys, kunto ja liitettävyys on arvioitu.

Todettiin, että Helsingin kaupungin ja HSY:n kesken on neuvoteltava, onko Östersundomin investoinnit tulkittava ns. satelliittikaavaksi ja linjattava sen mukaan, mitä KT-sopimuksen kohtaa sovelletaan uusien investointien kustannusjaossa. Sovittiin, että myös tämä työ käynnistetään heti.

Keskusteltiin alueellisen vesihuollon suunnittelun tarpeesta ja oltiin yhtä mieltä, että sellaiselle on tarve.

Myllyvirta kertoi, että Nikkilä ja Söderkulla vedenkulutus ja jätevesimäärä kasvaneet alueen nopean asukasmäärän kasvun vuoksi ja tämä kehitys jatkuu. Vedenjakelukapasiteettia on saatu nostettua KUVES:n suunnasta. Viemäröintisuunta on Helsinkiin ja Uuden Porvoontien varressa on tarve nostaa runkoviemärin ja pumppaamoiden kapasiteettia huomattavasti. Sipoon ennustama väestönkasvu alueellaan on noin 40 % 2020-luvun aikana eli viemäröinnin kapasiteetin nosto on tehtävä lähivuosina. Sipoon Vesi on pyytänyt Helsingin kaupungilta ja HSY:ltä kommentteja eteläisen Sipoon viemäröintiratkaisuun. Sovittiin, että siihen palataan erillisessä kokouksessa Sipoon Veden, HSY:n ja Helsingin kaupungin suunnittelijoiden kesken (kokouksen jälkeen tälle sovittu ajaksi 16.2.2021).

Todettiin, että Metsäpirtin vesien mahdollinen vähentäminen (viivyttäminen) ei auta Sipoon kapasiteetinnostotarpeissa vaan auttaa hetken Östersundomin tarpeissa.

Oltiin yhtä mieltä siitä, että alueellista suunnittelua kannattaa tehdä samalla, kun Östersundomin vesihuollon muutoksia valmistellaan, jotta varmistetaan, että ei tule tehtyä lyhytaikaisia hukkainvestointeja ja että kaikki tarpeet tulevat huomioiduksi ja suuret linjat selviksi. Todettiin, että suunnittelu tulee tehdä niin, että se ei viivästyä Karhusaaren akuutisti tarvitsemia investointeja eikä eteläisen Sipoon viemäröintiratkaisua.

Sovittiin, että esitetään alueellisen suunnittelun tarve ELY-keskukselle vesihuollon kehittämissuunnitelman (VHKS) esittelyn yhteydessä 23.3.2021. Sovittiin, alueellinen suunnittelu käynnistetään joka tapauksessa kolmikantana, vaikka ELY-keskus (tai Uudenmaan liitto) eivät tulisikaan suunnitteluun aktiivisesti mukaan. Selvitetään ELY:ltä myöhemmissä keskusteluissa, onko mahdollista saada vesihuoltoavustusta runkolinjojen rakentamiseen, vaikka pidettiin todennäköisenä, että pääkaupunkiseudulle avustuksia ei ole tarjolla.

4 Muutosten aikataulu

HSY ja Sipoon Vesi käynnistävät välittömästi neuvottelut sopimuksen laatimiseksi verkostojen siirtämisestä Sipoon Vedeltä HSY:lle. Tavoitteena on saada sopimus aikaiseksi vuoden 2021 aikana.

Helsingin kaupunki pyrkii valmistelemaan Östersundomin toiminta-aluemuutoksen päätettäväksi vuosittaisen HSY:n toiminta-alueen muutospäätöksen osana syksyllä 2021. Sipoon kunta valmisteleo oman toiminta-alueen muutospäätöksen yhteensopivassa aikataulussa.

30.3.2021

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Maankäytön yleissuunnittelu

Ensimmäisen vaiheen toiminta-alue muutoksen pyritään olevan voimassa 2022 (Helsingin ja Sipoon toive, johon HSY ei vielä sitoutunut).

5 Muut asiat

Sovittiin, että VHKS-esittelyssä ELY:lle 23.3.2021 kerrotaan Östersundomin osalta, että neuvottelut toiminta-alue muutoksesta ja verkosto-omaisuuden siirtämisestä on aloitettu.

6 Jatkotoimenpiteet

Sopimuksen valmistelu Sipoon Vesi - HSY: HSY:n yhteyshenkilö Jyrki Kaija ja Sipoon yhteyshenkilö Matti Huttunen. Anna Arosilta-Gurvits kutsuu koolle ensimmäisen kokouksen, joka pidetään viimeistään maaliskuussa 2021.

HSY- Helsinki, KT-sopimuksen kustannusjaon tulkinta ja Karhusaaren edellyttämien investointien käynnistäminen: HSY:n yhteyshenkilö Jyrki Kaija ja Helsingin yhteyshenkilö Reetta Kuronen. Kuronen kutsuu koolle ensimmäisen kokouksen, joka pidetään alkukeväästä 2021.

Helsingin toiminta-alue päätös: tavoite Östersundomin muutos vuoden 2021 päätöksessä päätöskartalla (ei vain ns. tavoitetilakartalla)

Sipoon toiminta-alue päätös (supistaminen Östersundomin osalta) 2021 aikana

Seurantakokous loppukevällä samalla porukalla. Kuronen kutsuu.

Alueellinen suunnittelu: sovitaan ja varmistetaan loppukevään seurantakokouksessa, miten käynnistetään.

VHKS-esittely ELY:lle 23.3.2021. Tästä osallistujajoukosta osallistuvat ainakin Arosilta-Gurvits, Kilpinen ja Kuronen.

Karhusaaren investointien tekninen suunnittelu. Kuronen kutsuu koolle kokouksen esitettävän ratkaisun varmistamiseksi, HSY:n yhteyshenkilö Sini Lehtonen ja Sipoon Matti Huttunen.

7 Seuraava kokous

Sovittiin, että pidetään seuraavat seurantakokoukset loppukevällä ja alkusyksyllä. Kuronen haarukoi sopivat ajat ja lähettää kutsut kokouksiin.

Liitteet	Liitenumero	Liitteen nimi
	1	Esitys: Vesihuollon tilanne ja toiminta-alueen muutos Östersundomissa

Jakelu osallistujat, poissaolijat